

Eesti Karskusliidu organisatsioonidele.

Nr. 1. 1935.

Jaanuar - mai.

E e l m ä r g e .

Eesti Karskusliit on seni mitmesuguseid juhatusi ja näpunäiteid oma organisatsioonide tegevuse kohta saatnud mitmesugustes ringkirjades, ilma et vastavad näpunäited ja materjalid oleksid moodustanud tarviliku tegevuskava teatavaks ajajärguks. See kindlasti raskendab tööjuhatusi ja materjalide kasutamist kui ka nende tegelikku tähtsust orgidele. "Tööjuhataja" püüab seda puudust teataval määral kõrvaldada. "Tööjuhatajad" hoitagu alal, sest osa neis ilmuvaid materjale ja kavasid jäävad maksma võib olla ka pikemaks ajaks (näit. käesolevas "Tööjuhatajas" toodud org-ide vahelise seltskondliku tegevuse ja karskustöö võistluse määrustik). Kõiki toodud juhatusi ei saa igakord kasutada sel kujul nagu nad antud, vaid enamasti ikka tuleb neid olude kohaselt muuta ja täiendada.

I. Liidult saada olevaid tähtsamaidpaljundatud materjale ja kavu.A) Mitmesuguseid juhatuskirju ja tegevuskavu:

1. Karskusorg-ide üldine tegevuskava,
2. E. Karskusliidu kohal. org-ide kalender-töökava,
3. juhatuskiri karskusorg-idesse liikneks võtmise kohta,
4. vabatahtlikkude karskuseksamite korraldus ja kava,
5. karskusküsimuse õpiringi kava (E.K-liidu vanem väljaanne, Noorsoo K-liidu täiendatud väljaanne, hind 10 senti),
6. juhatuskiri kodukasvatustöö korraldamiseks (kodukasvatustoimk. ringkiri nr. 1),
7. Mis teha meie kodude kasvatusliku taseme tõstmiseks (k-k-toimk. ringkiri nr. 2),
8. Koduse kasvatusõ õpiringi töökava, koost. mag. A. Elango, hind 10 senti,
9. Tegelik enesekasvatuse (enesek. õpir. töökava). Koost. A. Krahe, hind 20 senti,
10. Uudis Eesti mänguasjadeturul (seletuskiri Volkel-Elango ehituskastide kohta).
11. Huviõhtute kavad. (Osa neist käesolevas "Tööjuhatajas" eraldi toodud).

B) Kirjalikke kõnesid ja loenguid:

- 1) M. Martna - Alkoholikapital ja alkoholi vastu võitlemine.
- 2) Dr. J. Port - Kodu ümbruse korraldamise ilutundelised ja tervishoidlikud alused.
- 3) A. Palm - Kirjanduse osa vabaharidustöös.

Dr.

- 4) A. Audova - Kas terve või haige?
- 5) R. Hansson - Kirikuvein ja karskus.
- 6) A. Palm - Terve ja optimistlik noorus - meie rahva tulevik.
- 7) Koolin. A. Kurvits - Kasvatuse sihtidest.
- 8) Dr. med. K. Lellep - Lapse hirm ja selle ravimine.
- 9) Prof. A. Lütis - Lastehaigused.
- 10) Õpet. E. Kadak - Raskestikasvatatavad lapsed.
- 11) Koolin. A. Kurvits - Kool ja kodu kasvatusteguritena.
- 12) Mag. A. Elango - Murdeiga ja kasvatus.
- 13) E. Treffner - Lapse mäng ja mänguasjad.
- 14) J. Steinmann - Seltskonna suhe lapsele meil ja mujal.
- 15) Õpet. E. Mikkelsaar - Ümbruse mõju lapse kujunemisele.
- 16) Prof. J. Köpp - Eelkoolialise lapse usuline ja kõlbeline kasvatus.
- 17) Mag. A. Elango - Noorsoo vaimline areng.
- 18) Õp. A. Kuum - Täpsusest ja selle tähtsusest elus ja iseloomu kujundamisel.
- 19) E. Kubjas - Ülmastusmüradest üldse.
- 20) " " Alkoholiismi põhjusi.

Loengute saamiseks tuleb tasuda 10 senti postikuludeks iga loengu päält.

C) Huviõhtute kavu ühes vajalikkude materjalidega ettekandmiseks:

(Siin on loetletud ainult kõnede teemad, millega kooskõlas kava koostatud. Allpool, I osa lõpus, on toodud huviõhtukava nr. 2 näitena sellest, mis nad ligikaudu sisaldavad. Kavu tellides tuleb saata materjalide saatekuludeks 25 senti ja pärast tarvitamist kõik kohe tagasi saata).

1. Kodu ümbruse korraldamise ilutundelised ja tervishoidlikud alused.
2. Ümbruse mõju lapse kujunemisele.
3. Beskuju ja kasvatus.
4. Mehistumise küsimusest.
5. Kas võib lastele anda alkoholi?
6. Kool ja kodu kasvatusteguritena.
7. Meie laste tulevik on meie eneste kätes.
8. Parajuslus või täiskarskus?
9. Meie võimalusi ja ülesandeid karskustööks.

Soovi korral Liit on valmis koostama huviõhtu kavasid ja andma materjale ka korraldajate poolt soovitud teemal, kui materjalide hankimine ülepääsmatuid raskusi ei tekita. Omal algatusel Liit täiendab kavade hulka järjest.

D) Normaali-põhikirju, -kodu kordi ja mitmesuguseid plankette:

1. Karskusseltsi põhikiri,
2. kohal. karskustoimkonna kodukord,
3. noorte karskustoimkonna kodukord,
4. karskusosakonna kodukord,
5. karskusseltsi noorte osakonna kodukord,
6. ÜENÜ karskusharu kodukord ja tegevuskava,
7. kohal. kodukasvatustoimkonna kodukord,
8. Kodukasvatustööosakonna kodukord,
9. ÜENÜ kodukasvatusharu kodukord,
10. E. Karskusliidu (üld.) märgi kodukord,
11. E. Karskusliidu poolt antava ustavusmärgi määrustik,
12. E. Karskusliidu liikmeks võtmise tingimused ja kord,

13. karskustöotuste planketid, 5 senti paar,
14. kirjanduse nimestik,
15. E. Karskusliidu liikmemaksa määrustik,
16. E. Karskusliidu org-ide aastaruande planketid,
17. Liikmekaardid org-idele, 25 senti raamat (25 tk.).

Huviõhtukavade näide.

H u v i õ h t u k a v a n r . 2 .

Teemil: "Ümbruse mõju lapse kujunemisele".

1. Avasõnad.
2. Ühislaul: Isamaa hiilgava pinnala paistab - Yrjö Koskise j. L. Koidula. (Ühislauluvara nr. 25)
või Isamaja (Vaikne, kena kohakene) - M. Körber. (Ühislauluvara nr. 145)
3. Kõne: Ümbruse mõju lapse kujunemisele - koostanud pr. E. Mikkelsaar.
4. Ühislaul: Meil aiaäärne tänavas - L. Koidula. (Ühislauluvara nr. 94)
5. Deklamatsioon: Olõs mul üts väike veli - J. Lattik. (Ühislauluvara nr. 114)
6. Ettelugemiseks: Noor Kүүros. (Päikese poole lk. 23-24)
7. Deklamatsioon: Võitluses (Võitluses võrsuvad mehe d) - J. Liiv. (Erilehel materjalide juures)
8. Ühislaul: Kui mina alles noor veel olin - rahvalaul. (Ühislauluvara nr. 67)
või Noor olla, on kevadet rinna sees kanda - G. Suits. (Ühislauluvara nr. 107)
või Kord mõtetes istus üks emake nii - K. Ruut. (Ühislauluvara nr. 64)
9. Lühijutustusi ettelugemiseks: Kui Mats enese arvas mehe olevat. (Päikese poole lk. 95-96)
Mis sa teistele õpetad, seda täida kõigepäält ise. (Päikese poole lk. 128-129)
10. Ühislaul: Pinge üles mägedele - M. Veske. (Ühislauluvara nr. 98)
11. Seltskondlik osa: Üüs nimi, Kes on su paariline, ringmänge, Kes ma olen? Täidan laeva, Noor kukk, Pandilunastamisi. (Valimik seltsk. mängu - Ed. Treu, lk-d 7, 8, 15, 19, 39)

Kui kohalikud olud võimaldavad, siis on soovitatav kava täiendada ka lau lu- ja muusikakoori või solistide ettekannetega jne. Väga soovitatav on, et org-idel ja teistel huviõhtute korraldajail oleks muretsesud 25-30 eks. "Ühislauluvara" (hind 25 senti, vähemalt 5 eks. tellimisel korraga 25 % hinnaalandust), mida õhtu puhul ühislaulmiseks saab välja jagada. Üldse tuleks meil ühislaulude pääle koosolekuil jne. märksa rohkem rõhku panna, kui seni, nii et see kaunis komme muutuks harjumuseks.

II. K a r s k u s o r g a n i s a t s i o o n i n o r m a a l -
t ö ö k a v a .

1. jaan.-1. juunini.

A) Organisatsiooni kaudu teostatavaid tööülesandeid.

1. Õpiring karskus-, enesekasvatus-, kodukasvatus- või mõnelt muult alalt. Üldiseid juhiseid õpiringide korraldamiseks: E: Kubjas "Õpiringid", ajakiri "Arong" nr. 1 ja 2 - 1933.a. Karskusküsimuse õpiringi kava on ilmunud E. Noorsoo Karskusliidu bülle täänis "Noorsoo-organisatsioonide

Juht" nr. 4 - 1934.a., Kodukasvatuseõpiringi ja enesekasvatuseõpiringi kavad on ilmunud eribrošüüridena ja saadaval E. Karskusliidust, hind 10 ja 20 senti. (vt. juhatuskirjade ja kavade loetelu).
Õpiringi koosolekud 2 korda kuus.

2. Karskuseksam. Eksami kavu saab Liidult. Soovitav valmistuda ette õpiringis.

3. Vabaduspäeva korraldamisest osavõtt. Jälgida ajakirjanduse kaudu informatsiooni materjalide ja kõnelejate saamise võimalusist.

4. Seltskondlik kohus alkoholi, tubaka, "parajuslase" jne.jne. üle. Erijuhised Liidult, päle selle veel ajakiri "Areng" nr. 1 ja 2 1934.a. ja ajakiri "Maanoored" nr. 10, 1934.a.

5. Pidu hästi ettevalmistatult.

6. Kursus (võimaluse korral). Karskus-, kehakultuuri-, kodumajanduse-, alkoholi- ja tubakavabade jookide valmistamise jne. alalt.

7. Emadepäev mai kuu 2. pühapäeval. Hühise id saab Naiste Karskusliidult.

8. Algkoolilõpetanute nõupidamine ehk n.n. "noortepäev". Kevadel koolitöö lõpul. Juhiseid saab E. Noorsoo Karskusliidult.

9. Huviõhtud. Kavu saab Liidult kasutamiseks.

10. Koduümbruse kaunistamise päev. Kevadel koos "metsapäevadega". Vastavasisuliselt loenguid. (Liidult on saada kõne: dr. J. Port - Koduümbruse kaunistamise ilutundelised ja tervishoidlikud alused ja vastava ilmeline huviohtu kava). Tegelik ilupuude istutamine, õue ja aia korraldamine jne.

11. Raamatukogu ja lugemislaua. Kui olemas, siis hoolitseda nende korrasoleku ja neis karskussisulistele väljaannete leidumise eest.

12. Liikmete perekondlikke tähtpäevi silmas pidada ja neist osa võtta.

13. Laulukoor ja orkester.

14. Suusatamisvõistlus ja suuskadel ühiseid väljasõite, näit. naaberorgide külastamiseks.

15. Külastada vähemalt üht naabruses asuvat karskusorganisatsiooni, esinedes omalt poolt piduga või huviohtuga - või lihtsalt korraldada mingi ühine koosviibimine (teeõhtu, huviohtu, osavõtt külalistena naaber poolt korraldatud ettevõtetest jne.)

16. Püüda leida teid joomahaigete päästmiseks.

17. Ajakirjandust informeerida igast organisatsiooni ettevõtetest ja üldse kohalikest karskusoludest, eeskätt "Külvajat".

18. Karskuskirjanduse levitamine on kõige tähtsamad ülesanded. Leida võimalikult palju tellijaid "Külvajale" (25 s. aastas), "Kevadikule" (75 s. aastas) ja "Eesti Naistele" (4 kr. aastas).

19. Seinaajaleht. Näiteks võib ajalehtedest ja ajakirjadest lõikuda välja karskussisulisi, alkoholi mõjul sündinud kuritegusid ja õnnetusi kirjeldavaid kirjutisi, kleepida need kartongile või paksemale paberile, lisada juurde karskuslõeklauseid ja pilte ning asetada mõneks ajaks organisatsiooni, raamatukogu, lugemislaua jne. ruumi seinale. Moodustada seinajalehe toimetus.

20. Karskete perekondlikkude pidustuste propageerimine ja liikmete kaudu korraldatavate vastavate ettevõtetega selleks eeskuju andmine. Väga tähtis joomakombe nõrgendamisel!

21. Isiklik selgitustöö liikmete poolt nende tutvusringkonnas on mõjuvaimaks aadete ja ideede levitamisevahendiks ja uute pooldajate värbamiseks. Kasutatagu igat soodsat juhus, kus kõnelus kuidagi kaldub vastavale alale (ja seda juhtub ju tihti nii kodus kui seltskonnas, näit. tervisjoogist keeldumisel jne.) Tuleb ainult teha seda taktiliselt, asjalik-tagasihoidlikult ja vastasegi väidetele lugupidavalt suhtudes ning teda võimalikult mõista püüdes. Kirjavahetus sõpradega pakub samuti võimalusi propagandaks. Kingitagu sõpradele ja omastele tähtpäevade puhul karskussisulisi väljaandeid. Kutsutagu neid orgi ettevõtteile kaasa. Kogutagu nende hulga karskusajakirjadele tellijaid.

22. Uute liikmete kogumine. Päämiselt isikliku selgitustöö abil.

Siin loeteldud ülesandeid ei ole muidugi ühelgi organisatsioonil võimalik kõiki teostada, vaid nende hulgast tuleb valida välja need, mida organisatsioonil on võimalik teostada, tarbekorral võtta juure siin nimetatata ülesandeidki ja koostada niiviisi organisatsiooni oma töökava. Ärgu kohkutagu sääligi, kus on võimalik teostada siinloeteldust ainult üks ülesanne, vaid viidagu seegi läbi.

Selleks, et teostada edukalt töökava, peab olema korras organisatsiooni juhtimine ja asjaajamine, selleks

B) Organisatsioonilisi ülesandeid.

1. Koostada tööhooaja alul kindel kalender-töökava. Aluseks võtta Liidu poolt 1932.a. kätte saadetud "Eesti Karskusliidu kohalikkude organisatsioonide kalender-töökava" ja käesolevat kava.
2. Liidu ringkirjad teha liikmeile teatavaks.
3. Distsipliin olgu kindel. Hoolitsetagu, et nii juhtivad tegelased kui muudki liikmed täidaks täpselt oma kohuseid (täiskarskus, liikmemaksu tasumine õigel ajal, ametikohu sed).
4. Tööjaotus. Püütagu leida igale liikmele tööd ja ülesandeid.
5. Juhatuses koosolekud vajaduse järel.
6. Üldkoosolek aprillis või mais. Kinnitada aruanne, eelarve, tegevuskava, valida juhatus, revisjonikomisjon, esindajad E. Karskusliidu ja selle osakonna asemikekokku jne.
7. Aruanne 1934/35.a. ja eelarve ning tegevuskava 1935./36.a. kohta koostada enne üldkoosolekut, esitada üldkoosolekule kinnitamiseks ja tarbekorral muutmiseks. Pääle üldkoosolekul vastuvõtmist saata Liidule neist ärakirjad. Aruanne hiljemalt 1. maiks!
8. Saata Liidule või osakonnale õigel ajal liikmemaks. Hiljemalt 1. aprilliks!
9. Võtta osa Liidu poolt korraldatavaist ettevõttest ja kohalikest karskustegelaste nõupidamisest (või kursusest), kui neid korraldatakse.
10. Selgitada, kellele org-i liikmeist tuleks anda ustavusmärk ja teha Liidule vastav ettepanek.
11. Kuulutada välja liikmetevaheline töövõistlus. Juhised: "Külvaja" nr. 9-10, 1934.a. Ühtlasi võtta osa Liidu poolt väljakuulutatud võistlusest (vt. vastav määrustik käesolevas "Tööjuhatajas") ja teatada Liidule aegsasti osavõttust.

III. Eesti Karskusliidu kohalikkude

=====

org-ide vahelise selt skondliku

=====

tegevuse ja karskustöö võistluse

=====

määrustik.

=====

1.

Oma kohalikkude org-ide tegevuse elustamiseks ja kavakindlamaks muutmiseks Eesti Karskusliit korraldab nende vahel töövõistlusi.

2.

Võistlusest vastaval tegevusaastal võivad võtta osa kõik Liidu koosseisu kuuluvad kohalikud, isikliikmeist koosnevad org-id, kes hiljemalt selle tegevusaasta 1. maiks endid Liidule üles annavad.

3.

Hindamisele võetakse org-ide tegevus ühe aasta kestes 1. aprillist 31. märtsini.

4. Võistluse tulemusi hinnatakse punktide süsteemi alusel org-ide poolt 1. maiks Liidule saadetavate aruannete põhjal.

5. Punkte ei arvestata välisel toetusel org-i poolt ülevalpeetavate olukutseliste tegelaste kaasabil korraldatud ettevõtteilt.

6. Org-i noorte osakonna ettevõtted arvestatakse org-ile kahekordse punktide arvuga.

7. Hindamist toimetab Liidu juhatuse poolt määratud komisjon.

8. Hindamiskomisjonil on õigus aruannetes esitatud andmeid kohapääl kontrollida ja vajaduse korral täiendavaid teateid nõuda.

9. Komisjon arvestab punkte järgmiselt:

1. Igalt juurdetulnud ja liikmemaksu tasunud uueltegev- ja noorliikmelt 3 p.
2. Igalt lahkunud tegev- või noorliikmelt 3 p. maha -3 p.
Märkus: Noorliikmeiks loetakse karsked, alla 18 aastased org-i liikmed, kas noorte osakonnas või ükssikult.
3. Org-ide kaudu karskus- ja kodukasvatuskirjanduse levitamisel igalt 1 kr. komplektilt 1 p.
4. Igalt org-i kaudu saadud "Külvaja" aastatellimiselt 1 p.
5. Liidu asemikkudekogust otsese esindajaga osavõtmine 5 p.
Märkus: "Otseseks" loetakse org-i esindaja, kes elab org-i tegevuspiirkonnas.
6. Sama - kaudse esindajaga 2 p.
7. Karskuspüha korraldamine 6 p.
8. Huviõhtu (perekonnaõhtu) korraldamine 5 p.
9. Spordipeod ja võistlused 5 p.
10. Laulu- ja muusikakoori igalt harjutuselt 1 p.
11. Avaliku alkoholiõhtu korraldamine 10 p.
12. Avaliku kõnekoosoleku korraldamine 3 p.
13. Karskus- ja kodukasvatuskursuse korraldamine 10 p.
14. Algkooli lõpetanute karskuspäeva korraldamine 10 p.
15. Öpiringi iga koosolek 2 p.
16. Karskus- või kodukasvatuseksami korraldamine:
a) iga noorema astme eksami õiendanult 3 p.
b) igalt keskmise astme eksami õiendanult 5 p.
17. Liikmemaksu tasumine E. Karskusliidule jaanuari ja veebruarikuus jooksul eelmise aasta eest 4 p.
18. Tähtajaks (1. aprilliks eelm. a. eest) tasumata liikmemaksu eest 5 p. maha -5 p.
19. Org-i rahaliste tulude igalt kümnelt kroonilt (laenusid tulude hulka ei arvata)
a) maal 2 p.
b) linnas 1 p.
20. E. Karskusliidu karbikorjandusest osavõtmisel iga korjatud ja Liidule ära saadetud
a) linnades ja alevites - 10 kr-lt 1 p.
b) maal - 2 kroonilt 1 p.

10. Eelmises paragrahvis pp. 7, 11, 13 ja 14 all ettenähtud ülesannete täitmisel tuleb toimida Liidu poolt eraldi antavate juhtnõuade alusel, vastasel korral võidakse nende eest punkte mitte arvestada. Liidul on õigus juhtnõude anda ka teiste ülesannete täitmiseks.

11. §9 loetletud ülesannete eest arvestatud punktide üldsumma jagatakse org-i tegev- ja noorliikmete arvule ning tulemus näitab org-ile langevat üksuste arvu, mille järele tema saab suuruse järjekorras koha võistlejate nimestikus.

12.
Hindamiskomisjonil on õigus arvestada punkte ka niisuguste ülesannete ja tegevusalade eest, mis § 9 ei ole nimetatud.

13.
§ 11 toodud arvestuse alusel esimesele kolmele rohkem punkte saanud org-ile antakse auhinnad, nende nimed avaldatakse "Külvajas" ja neist informeeritakse ka üldist ajakirjandust.

14.
Auhinnad määratakse Liidu juhatuse poolt kindlaks ja tehakse org-idele teatavaks uue tegevusaasta alguseks. Auhindu on kolm. Pääle selle võib komisjon omal äranägemisel määrata veel viiele püüdlikumale org-ile kirjanduslikke ergutusauhindu.

15.
Võistluste tulemuste teatavaks tegemine ja võitjate org-ide esindajatele auhindade väljajagamine sünnib Liidu asemikkudekogu koosolekul.

16.
Võimalikud arusaamatused määrustiku rakendamisel ja tõlgitsemisel otsustab lõplikult Liidu juhatus või tema ülesandel hindamiskomisjon.

A u h i n n a d e k s
eespool toodud võistluse määrustiku § 11 ja 14 alusel on määratud võistlusajajärguks 1. apr. 1935 - 31. märts. 1936:

I	auhinnaks	-	50 krooni	rahas,
II	"	-	30	" "
III	"	-	10	" "

Pääle selle 5 kirjanduslikku ergutusauhinda.

Selgituseks võistlusmäärustiku § 11 alusel võitjate välja-
arvamise kohta.

Org-id ei ole teatavasti mitte ühesuurused. Ühel on väike arv liikmeid, teisel mitmekordselt suurem. Teadagi võib suurema liikmete arvuga org. korraldada palju rohkem ettevõtteid ja saavutada seega suurema punktide arvu. See teeks väiksemaile org-idele mõnel juhul hoopis võimatuks pääseda võistluses esimestele kohtadele. Et asetada aga kõiki org-e enam-vähemgi ühesugustesse tingimustesse, selleks ongi ettenähtud, et saavutatud punktide arv jagatakse org-i liikmete arvuga.

Liikmete vahelised töövõistlused üksiku org-i liikmete vahel.

Org-id, kes soovivad korraldada töövõistlust oma liikmeskonnas, leiavad selleks juhiseid O. Ibiuse vastavast kirjutisest "Külvajas" nr. 9-10, 1934.a.

IV. "K ü l v a j a" a s j u s .

=====

Ainelistel põhjustel Liidu häälekandja "Külvaja" peab meil ilmu-
ma praegu ainult väikese informatsioonilehena, mille iga number on
ette nähtud ainult 4 leheküljelisena. Niisuguseid numbreid peaks ole-
ma 10 tk. aastas. Et "Külvaja" mahtu natukenegi suuremana hoida, sel-
leks tegelikult antakse alati 2 nr. koos ja ilmumise aeg on tarviduse
järele. Seega saab ta tulla ainult 5 korda aastas. Ühtlasi aga on
tema hindki väga odav, kõigest 25 senti aastas. Ometi pakub ta oma
väikseusest hoolimata väga palju jooksvaid teateid karskustöö alalt.
Möödunud aastal on märkida tema vee rgudel paljude org-ide tegevus-
kokkuvõtteid, lugejate kirju jne. Seega "Külvaja" püüab lähemale oma

ringkonnale. Aidakem kaasa, et see sünniks veel rohkem. Tänavu me avaldame "Külvajas" ka võimalikult igas numbris kasvatuslikke lühiküsimusi. Kui org-id "Külvaja" eest tahaksid tema seniselgi kujul hoolitseda, siis jõuaksime ehk varsti gi välja sinna, et ta võiks ilmuda suuremana ja sisukamana. Kõigepealt oleks väga soovida, et org-id tasuksid vähemalt ise igaüks oma tellimishinna 25 senti. See on naeruväärt väike summa, kuid ometi jätavad paljud org-id sellegi saatmata. Liit on aga kõigile org-idele "Külvaja" käima pannud, sest ei ole mõeldav, kui ükskõik missugusel karskusorg-il ei ole vähematki informatsiooni liikumisest, mida ta peab edendama. Õnneks suur osa org-e on siiski kohusetundlikud ja tasuvad tellimisraha korralikult, muretsevad veel koguni omaltki poolt uusi tellijaid. Meie ei usu ka, et teistelgi kohusetunne puudub, vaid asi on kogemata ainult ununenud.

Väikesed asjad ja väikesed pingutused annavad suured ja võimsad tulemused, kui neid on palju. Näidakem seda ka "Külvaja" suhtes.

V. A j a k i r j a d, m i s k a r s k u s o r g - i d e l e n -
d i t ö ö h u v i d e s p e a k s i d o l e m a.

Peale karskusaajakirjade igal organisatsioonil (aga samuti ka tegelasel kui see võimalik) peaksid olema järgmised ajakirjad:

- 1) Areng, E. Haridusliidu häälekandja. Ilmub 8 k. aastas, tellimishind kr. 2.- Aadress Tallinn, S. Roosikrantsi 12. Sisaldab palju igasugu juhiseid organisatsiooni tegevuseks (õpiringid, väikelavade tegevus jne) ja põhimõttelisi kirjutisi maaharidustööst.
- 2) Loodusevaatleja, ilmub dr. ph il. G. Vilbergi väljaandel ja toimetusel 6 k. aastas, tellimishind kr. 2.50. Aadr. Tartu, Kastani 119. Loodusevaatleja käsitleb rahvalikul kujul mitmesuguseid loodusteadlikke küsimusi. Erilist tähelepanu on pöördud kodumaa loodusnähetele. Pääle selle sisaldab iga number rohkesti pilte. Sisu on igatahes äärmiselt huvitav ja säält saab palju materjali ettekandmiseks huviohtutel ja õpiringides.
- 3) Tervis, Tervishoiu Muuseumi väljaandel Tartus kord kuus ilmu rahvalik tervishoiu ajakiri. Tellimishind kr. 2.50 aastas. Aadr. Tartu, Pepleri 32. Kõik see, mis eelmise ajakirja kohta öeldud loodusteadusliku ala suhtes maksab siin täiel määral tervishoiu ala suhtes. Samuti hää kasutada õpiringides ja huviohtul.

Kõiki ülemalnimetatud ajakirju on kohane tellida postiasutiste kaudu.

VI. L a u l o r g - i d e s a u k o h a l e!

Meil on korduvalt kõneldud ühislaulu tähtsusest org-ide ettevõtteil. Teatavaid tagajärgi see on annud, kuid mitte veel küllaldasi. Ikka veel ollakse nagu kohmetuse vangistuses kui on vaja korraldada mingi koosoleku puhul ühislaulu, või jälle unustatakse see küsimus hoopis. Ometi on ühislaul see, mis kõige paremini loob ühise meeoleolu ja tõstab tuju. Teistes põhjamaades, näit. kas või vennasrahva soomlaste juures ei peeta pea ühtki koosolekut ilma ühislauluta. On kõnekoosolek, lauldakse kõne alul ja lõpul, on kursus või mõni muu paljude

ettekannetega koosolek, tehakse samuti iga ettekande vahel. Laudagu üldkoosolekuil, õpiringides, igasugu koosviibimistel ja pidudel. Ärgu oldagu ülearu ametlikult kuiv ega igav! Kuivus ega igavus pole min-
gisugused voorused, vaid pahed, mis tulevad kaotada. Laul on selleks parimaid vahendeid, kuigi mitte alus. Määratagu iga koosoleku jaoks laulujuht, kes laulud valib ja käima paneb. Kuigi alguses läheb vast kohmakalt, on esimese laulu järele kindlasti hoog sees. Katsetage kor dki!

Inimesed tunnevad peast paljugi laule, kuid üldiselt siiski puudu-
likult. Laulusõnade jaoks aga on meil olemas "Ühislauluvara", mis sisal-
dab kõik meie paremad seltskonnas lauldavad laulud. Selle odav hind,
25 senti ja rohkemal arvul veel 25 % odavam, on kõigile kättesaadav.
(Tellida Liidust). Igal org-il peaks olema koosolekute jaoks teatav arv
"Ühislauluvara" eksemplare muretsetud, mida võib laulmise puhul välja
jagada.

Nii siis - laul käima!

VII. S e l t s k o n d l i k u d m ä n g u d s a m u t i !

Kõik mis eelpool üldiselt öeldud laulu kohta, sobib ka seltskond-
likkude mängude kohta. Ainult nad nõuavad liikumisruumi ning rohkem
aega, seepärast alati ei saa neid kasutada. Juhatusi seltskondlikeks
mängudeks annab E. Treu "Valimik seltskondlike mängude", hind 35 senti.
Tellida Liidu kaudu.

VIII. K ö n e l e j a t e s a a m i s e v ö i m a l u s

L i i d u l t .

Kui org. tasub kõneleja sõidukulud või lähemal olev org. ta ise
kohale sõidutab või tagasi toob, siis muretseb Liit soovijaile alati
omalt poolt kõnelejaid karskus- ja kodukasvatusküsimusis.

IX. K o o s o l e k u t e l o r r a j a j u h a t a m i s e

ü k s i k a s j ä l i k u d j u h t n ö ö r i d

(koostanud dir. V. Tubin)

leiavad soovijad E. Noorsoo Karskusliidu poolt väljaantud "Noorsoo-
organisatsioonide Juhis" nr. 2 (mai 1934), hind 10 senti.

X. Ü k s k a s u l i k k o o s t ö ö v ö i m a l u s

k a r s k u s o r g - i d e v a h e l .

Üksteisele lähemal olevail org-idel on kerge korraldada viljakat
koostööd üksteise aitamiseks sel teel, et külastatakse teist org-i
hästi kätteõpitud pidunumbritega jne. Näiteks, õpib üks org. ära mingi
näidendi ja esineb sellega pärast ettekannet kodus ka ühes või rohkemas
naaberorg-is. Teised org-id tasuvad samaga vastu. Tulud igakord jäävad
sellele org-ile, kelle juures pidu jne. korraldati. Niisugusest korral-
dusest on see suur kasu, et ta nõuab org-idel vähem ajakulu uute asjade
õppimiseks. Ühte näidendit saab sel kombel eri kohtades ette kanda mitu
korda, ainult ühes kohas mängides vaevalt aga üks kord, kui juba peab
jälle hakkama õppima uut. Kuna seega jääb järele rohkem aega, siis on
ka nõuetav, et asjad harjutataks kätte suurema hoolega. Sel kombel võib
vahetada koori- ja orkestri ettekandeid, deklamaatoreid, kõnelejaid jne.

Kohalik rahvas aga saab alati midagi värsket rohkem kui seda ainult üks org. suudaks pakkuda.

Katsetage!

XI. Karskusorg-id nimesid eestista- ma!

Liidu juhatus on võtnud seisukoha, et kõik karskusorg-id ja tegelased peaksid ka omalt poolt kaasa aitama meie rahvusliku suuretegevõtte, nime eestistamise, hääks kordaminekuks. Nime eestistamise teostamine on praegu kerge ja lihtne. Lähemalt perekonnaseisumetnikult saab vastavaid soovivalduste plankette, soovijaile need täidetaksegi. Perekonnaseisumet saadab soovivalduse ise edasi. Lähemal ajal ilmub ka nime eestistamise keskoimkonna poolt brošüür, kus antakse suur valik soovitavaid nimesid.

Liidu juhatuse liikmed on kõik ilma erandita eesti nimedega!

XII. Templirüütlite laulu kohta.

"Templirüütlike alul" järgmisel leheküljel on meie ilusamaid seni loodud karskuslaule. Tema autoriks on meie tuntud kirjandusteadlane ja karskustegelane dr. A. Anni (varjunimega Laanessaar). Ajaloolise ainekliku tagapõhjal ta sümboliliselt kujutab võitlust hinge ja vaimu pühaduste ja puhtuse kaitseks nagu templirüütlikud omal ajal kaitseksid templite pühadust. "Rõõm ei ole õlle uim", vaid tõusmine vaimukõrgustesse annab alles puhta rõõmu allikad. Tuleb jõuda enesestki üle, tuleb end valitseda ja kasvatada, tuleb keelduda madalast selleks, et saavutada kõrget. Võitluslauluna kutsub ta meid kogu maailma selle eluvaatega vallutama.

Laulule on hoogsalt marsi tempo liikuva viisi loonud helilooja Ed. Oja. Org-id, kus on olemas koorid asugu "Templirüütlike laulu" õppimisele. Olgu märgitud ka, et "Ühislauluvaras" on temast toodud ainult 3 salmi, kuna osa on loodud hiljem juurde. See osutus tarvilikuks viisi pärast, sest selle pikkus ulatab üle 2 salmi. Õpitaugu laulu kasutama ka ühislauluna.

"Templirüütlike laulu" noote saab Liidult eraldi tellida, 5 senti eksemplar.

Liit püüab ka edaspidi muretseda ilusaid karskuslaule, algupäraste sõnade ja viisiga ja neid org-idele kättesaadavaks teha.

JÄRGMINE "TÖÖJUHATAJA" ILMUB APRILLIS SUVEH OOAJA TEGEVUSKAVA
JA MATERJALIDEGA.

Templirüütlike laul.
(A. h. Laanessaar.)

Eduard Oja.

Segakoor.

Maestoso, alla marcia.

Üle en-da, üle en-da, siit vast al-gab võimsa võit, süa langeb see, kes
Üle en-da, üle en-da, siis kõik ilm ei vastu saa. Lohvi sangarlippe me,
Üle en-da, üle ai-ne, vabaks saagu vaimu tiib! Tõuske, lü-tu-ge kui

pelgab, e-da-si läeb ul-ja sõit. Tõoru-ses ei seis a noo-rus, võim ei
len-da, päästa in-kest pü-ha Maa! Ü-le en-da, ü-le ai-ne, pü-ha
lained-süda on, mis sõt-ta viib! Ü-le en-da, ü-le en-da-siit vast

o-le õl-le-uim. Loobu-mus on rüütli voo-rus, keeldumusest kasvab vaim.
Maja pu-has-ta! See on käsk mis jõudab kaineid, ise Ar-mu templis saa!
al-gab võimsa võit, sü-a lan-geb see, kes pel-gab, e-da-si läeb ul-ja sõit.

Besti Karskushüde väljaanne. Tartu, 1935.

Kirjatoode paljundusbüroo „Velo“ Tartus, Gustav Adolphi 18-5.